

DECIZIE

24 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Agenția Proprietății Publice,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Proprietății Publice împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primarului General al mun. Chișinău, intervenienți accesorii Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Societatea cu Răspundere Limitată „Mobilă-Market”, Societatea cu Răspundere Limitată „Nord Activ” cu privire la constatarea nesoluționării cererii prealabile de către Consiliul mun. Chișinău drept un refuz ilegal; considerarea refuzului Primăriei mun. Chișinău drept unul ilegal; constatarea încălcării procedurii de rectificare stabilită de lege la radierea dreptului de proprietate al statului Republica Moldova asupra terenului și reînregistrarea acestuia în Registrul bunurilor imobile ca proprietate a mun. Chișinău; constatarea că deposedarea statului Republica Moldova de terenul proprietate publică a statului aferent construcției private reprezintă o îmbogățire fără justă cauză; obligarea Consiliului mun. Chișinău și Primarului General al mun. Chișinău să restituie în bugetul de stat prejudiciul ca urmare a îmbogățirii fără justă cauză,

împotriva încheierii din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Agenția Proprietății Publice privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a declarat inadmisibil apelul depus de Agenția Proprietății Publice,

c o n s t a ț ă :

La 10 ianuarie 2017 Agenția Proprietății Publice a depus cerere de chemare în judecată împotriva OCT „Chișinău”, ÎS „Cadastru”, Agenției Relații Funciare și Cadastru, intervenienți accesorii SRL „Mobilă-Market”, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău cu privire la constatarea ilegalității refuzurilor ÎS „Cadastru”, Agenției Relații Funciare și Cadastru și al OCT Chișinău; obligarea ÎS „Cadastru”, Agenției Relații Funciare și Cadastru și OCT Chișinău să prezinte informația privind rectificările efectuate în privința terenului numărul cadastral

XXXXXX proprietate publică a statului aferent construcției private amplasat în mun. XXXXXX, str. XXXXXX; constatarea deposedării statului Republica Moldova de terenul numărul cadastral XXXXXX proprietate publică a statului aferent construcției private amplasat în mun. XXXXXX, str. XXXXXX, obligarea ÎS „Cadastru”, Agenției Relații Funciare și Cadastru și OCT Chișinău să reînscrisă dreptul de proprietate al statului Republica Moldova asupra acestuia.

La 06 iunie 2017 Agenția Proprietății Publice a depus cerere de concretizare a pretențiilor din cererea de chemare în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primarului General al mun. Chișinău, intervenienți accesorii ÎS „Cadastru”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, SRL „Mobilă-Market” în care a solicitat considerarea nesoluționării cererii prealabile de către Consiliul mun. Chișinău drept un refuz ilegal; a considera refuzul Primăriei mun. Chișinău nr.06-111/2940 din 16 mai 2017 drept unul ilegal; constatarea că la radierea dreptului de proprietate al Statului Republica Moldova asupra terenului numărul cadastral XXXXXX, amplasat în mun. XXXXXX, str. XXXXXX și reînregistrarea acestuia în Registrul bunurilor imobile ca proprietate a mun. Chișinău, a fost încălcată procedura de rectificare stabilită de lege; constatarea că deposedarea statului Republica Moldova de terenul cu nr. cad. XXXXXX, amplasat în mun. XXXXXX, str. XXXXXX, proprietate publică a statului aferent construcției private reprezintă o îmbogățire fără justă cauză; obligarea Consiliului mun. Chișinău și Primarului General al mun. Chișinău să restituie în bugetul de stat prejudiciul în mărime de 96681 de lei, ca urmare a îmbogățirii fără justă cauză, ceea ce reprezintă prețul terenului aferent achitat de SRL „Mobilă-Market” în bugetul mun. Chișinău.

Prin încheierea din 18 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost înlocuit intervenientul accesoriu ÎS „Cadastru” cu succesorul în drepturi IP „Agenția Servicii Publice”.

Prin încheierea din 29 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă cererea și antrenată în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „Nord-Activ”.

Prin hotărârea din 08 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 04 martie 2019 Agenția Proprietății Publice a declarat apel împotriva hotărârii din 08 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului și casarea hotărârii instanței de fond.

Prin încheierea din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a declarat inadmisibilă cererea de apel depusă de Agenția Proprietății Publice.

La 12 iunie 2019 Agenția Proprietății Publice a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Agenția Proprietății Publice în motivarea recursului a indicat că încheierea este neîntemeiată și lipsită de suport juridic.

Reprezentantul nu a participat la ședința din 08 noiembrie 2018 la care a fost pronunțat dispozitivul hotărârii și nici nu i-a fost expediată copia acestuia în decurs de 5 zile.

Argumentul instanței de apel că nu a justificat și probat imposibilitatea depunerii apelului în termen este neîntemeiat, or, ștampila umedă a Agenției Proprietății Publice aplicată cu nr. de intrare 1088 din 11 februarie 2019 pe scrisoarea de însoțire a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani nr. 26638 și extrasul autentificat din programul E-Management reprezintă probe pertinente care atestă faptul că copia dispozitivului hotărârii a primit-o la 11 februarie 2019.

Expirarea termenului de atac nu poate fi imputată Agenției Proprietății Publice, deoarece instanța de judecată nu a respectat dispozițiile art.236 alin.(4) Codului de procedură civilă și nu i-a trimis în termen de 5 zile copia dispozitivului hotărârii.

Nu este de acord cu argumentul invocat de instanța de apel și SRL „Nord-Activ” că dispozitivul hotărârii a fost publicat pe pagina web a instanței de judecată, care este liberă și gratis și orice persoană are posibilitatea de a accesa și a lua cunoștință de actele publicate, deoarece nu există niciun act normativ sau normă de drept care ar obliga părțile ce au lipsit de la ședința în cadrul căreia se pronunță dispozitivul hotărârii să urmărească publicarea acestuia.

Astfel, termenul de îndeplinire a actului de procedură a fost omis din motive întemeiate.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 17 aprilie 2019 (f.d.61-65) și expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 07 mai 2019 (f.d.66).

Date care ar confirma recepționarea încheierii de către Agenția Proprietății Publice la materialele cauzei lipsesc.

Prin urmare, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că Agenția Proprietății Publice la 04 martie 2019 a declarat apel împotriva hotărârii din 08 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani solicitând concomitent repunerea în termenul de declarare a apelului și casarea hotărârii instanței de fond.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 17 aprilie 2019 a respins cererea Agenției Proprietății Publice privind repunerea în termenul de declarare a apelului și a declarat inadmisibilă cererea de apel depusă de Agenția Proprietății Publice, din motiv că a fost depusă după expirarea termenului stabilit de lege.

Instanța de recurs remarcă că conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform prevederilor art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Conform art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Prezenta procedură administrativă a fost inițiată la 10 ianuarie 2017, fiind reglementată de Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, iar în cazul în care, procedura prealabilă, după intrarea în vigoare a Codului administrativ, se referă la o procedură administrativă inițiată până la 01 aprilie 2019, de asemenea, se vor aplica dispozițiile legale vechi, care reglementau aceste instituții.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

În conformitate cu art. 362 alin. (1, 3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Actele cauzei denotă că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 08 noiembrie 2018.

Astfel, termenul de declarare a apelului atât în baza art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, cât și în baza art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, este de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii și a început să curgă de la data de 09 noiembrie 2018, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 10 decembrie 2018.

Însă, cererea de apel a fost depusă de Agenția Proprietății Publice la data de 04 martie 2019, adică peste termenul de 30 de zile prevăzut de lege.

Prin urmare, apreciind condițiile de depunere a cererii de apel prin prisma art.258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că apelul a fost depus de Agenția Proprietății Publice în afara termenului stabilit de lege.

Agenția Proprietății Publice a solicitat repunerea în termen a apelului, invocând că reprezentantul său nu au fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii, iar copia acestuia a recepționat-o la 11 februarie 2019 .

În conformitate cu art. 116 alin.(1, 3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Instanța de recurs reiterează că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

Instanța de apel just a menționat că Agenția Proprietății Publice nu a prezentat probe pertinente și concludente de repunere a cererii de apel în termen, precum și nu a invocat motive convingătoare în acest sens.

Argumentul invocat de Agenția Proprietății Publice că dispozitivul hotărârea primei instanțe a recepționat-o la 11 februarie 2019 nu poate fi reținut, deoarece art.232 alin.(1) Codul administrativ și art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă nu condiționează termenul de 30 de zile de declarare a apelului din data aducerii la cunoștință a dispozitivului hotărârii, dar din data pronunțării acestuia.

Nu poate fi reținut nici argumentul Agenției Proprietății Publice că termenul de declarare a expirat din vina instanței de judecată, care nu a respectat dispozițiile art.236 alin.(4) Cod de procedură civilă, or, materialele cauzei atestă faptul că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost expediat în adresa părților la data emiterii acestuia, adică cu respectarea termenului de 5 zile, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire din 08 noiembrie 2018 (f.d.37, Vol.II).

Mai mult, în situația în care reprezentantul nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii și acesta nu i-a fost expediat din anumite circumstanțe, Agenția Proprietății Publice urma în interiorul termenului procedural să se adreseze instanței cu o cerere de eliberare a copiei actului judecătoresc, ori să i-a cunoștință de acesta de pe pagina web a instanței de judecată, ca ulterior să depună cererea de apel.

Astfel, Agenția Proprietății Publice urma să întreprindă toate măsurile necesare, de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă, ignorat de aceasta.

În conformitate cu art. 61 Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Agenția Proprietății Publice a cunoscut despre judecarea cauzei și, implicit, despre adoptarea hotărârii, or, aceasta a fost legal citată pentru examinarea cauzei și a participat la ședințele de judecată.

Astfel, Agenția Proprietății Publice urma să depună diligența necesară de a se informa la ce etapă de examinare se află procesul și după caz să i-a cunoștință de hotărârea pronunțată, să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță, după cum sugerează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Popov versus Moldova (nr. 2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007, SRL Construct Confort versus Moldova din 28 mai 2019), și să conteste în termenul legal hotărârea primei instanțe.

În asemenea circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel just a respins cererea de repunere în termen a apelului și a declarat inadmisibil apelul depus de Agenția Proprietății Publice.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de Agenția Proprietății Publice sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b), art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Agenția Proprietății Publice.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan